

Людмила Божук

Київ (Україна)

ПОРТРЕТНА ГАЛЕРЕЯ ОСВІТНІХ І НАУКОВИХ ДІЯЧІВ В ЧАСОПИСІ «НОВІ ДНІ»

Історію української діаспори, діяльність створених нею в іншоетнічному середовищі численних наукових, освітніх, релігійних інституцій, громадсько-політичних, культурно-мистецьких та молодіжних організацій маємо можливість вивчати не лише з архівних документів, мемуарної літератури, але й з періодичних видань. Поряд з церквою, школою, родиною, громадою преса була й залишається вагомим чинником становлення і розвитку закордонного українства.

Тому матеріали періодичних видань закордонних українських громад, як сучасних, так і започаткованих у ХХ столітті, де публікуються різноманітні матеріали, присвячені висвітленню життєдіяльності та проблем української діаспори, в тому числі й одному з найболючіших для українців, що мешкають поза Україною, питанню – задоволення культурно-освітніх потреб та збереження національної ідентичності, посідають вагоме місце.

Метою статті є узагальнений аналіз змісту часопису «Нові дні» –універсального ілюстрованого місячника, що виходить у Торонто (Канада) і виявлення на його сторінках серед публікацій, що розкривають різноманітні аспекти національно-культурного життя українців матеріалів, присвячених видатним українським науковим та освітнім діячам. Започатковане у лютому 1950 року це видання, маючи культурно-освітню тематику, стало можливим завдяки невтомній діяльності його засновника і видавця, незмінного редактора і автора аж до смерті (29.12.1969 р.) Петра Волиняка.

Особливості становлення видання, його роль у збереженні національної ідентичності українців, що проживають за межами

етнічної батьківщини загалом і українців Канади, зокрема, відзеркалюють філософські, освітньо-виховні, націєтворчі та інші проблеми українського зарубіжжя.

Власне і позиція самого засновника часопису чимало вартувала у справі збереження національної ідентичності українців діаспори, популяризації культурних, освітніх та наукових надбань української нації. Так у рубриці «Наше листування», що подається у Ч. 61 за 1950 рік, у відповідь на критичні зауваження дописувачів з пропозиціями зробити видання комерційним та більше уваги приділяти політичним проблемам у житті української діаспори, Петро Волиняк відповідає, що матеріали журналу мають виховний характер, а він, як редактор, «ставить за мету привчити читачів «Нових днів» мати власну думку, а головне – осмілитись висловлювати її».

Редакція журналу завжди оперативно реагувала на всі події з життя української діаспорної громади. Так, наприклад, у числі 153 (жовтень місяць) за 1962 рік, знаходимо статтю Павла Маляра, присвячену пам'яті українського поета, письменника і прозаїка, автора багатьох дописів до журналу «Нові дні» Тодося Осьмачки (помер 7 вересня 1962 р. біля Нью-Йорку (США)) та публікацію творів поета.

Отже, звернувшись до матеріалів часопису, переконуємося, що значне місце в них посідають статті, присвячені українським освітянам, науковцям, культурним діячам з метою ознайомлення, популяризацією їх творчості та увіковічнення пам'яті.

Список основних джерел та літератури:

1. Ковальчук О.О. Волиняк Петро / О.О. Ковальчук // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. – Т. 1. – К. : Наукова думка, 2003.

3. Маляр П. Поет знеможеної душі / П. Маляр // Наші дні. – 1962. – Ч. 153.

4. Наше листування // Нові дні. – 1955. – Ч. 61.

5. Чаленко В. Гордий син зневаженого народу (Про літературну діяльність Григорія Косинки) / В. Чаленко // Нові дні. – 1955. – Ч. 61.